

medlemmars egendom. Och så länge desse, hvar för sig, icke kunna betala, kunna kommunerna det icke heller. På solidarisk ansvarighet hafva församlingarne hittills för det mesta icke ingått. Den binder också endast de individer, som vid sockenstämma varit närvarande och uttryckligen sagt: *ja*. Sådant är genom guvernörs af *Hans Majestät* stadfästade utslag satt utom allt tvifvel.

Hvem önskar icke bereda alla dem, som sakna bröd, medel att köpa det. Men om det är rätt och klokt att låna dem dessa medel, är en annan fråga. Om det är möjligt för statsverket, behöfver icke frågas.

10 Äfven den enskilda barmhertigheten begär arbete, såvidt möjligt är. – Lån gifna utan säkerhet åt den förut af skulder betryckta, att återbetalas i en osäker framtid, äro intet annat än allmosor. Och förhållandet i de nödlidande orterna är i sjelfva verket sådant, att för ytterligare lån af kronan ingen betalningstermin kan utfästas.

Hvad till sådane lån skulle erfordras är lätt beräknadt. För att försörja 500 000 individer med endast 5 lispund mjöl per individ, skulle erfordras en summa af ungefär 7 1/2 miljon mark.

20 Samma summa, om sådane ofantliga summor kunde disponeras, skulle använd såsom förskott åt spanmålsimportörerne förse landet med minst dubbla beloppet mjöl eller 10 lisp. för person, utöfver hvad eljest vore möjligt att importera. Ty om importören kunnat betala 50 proc. ja endast 33 1/3 å 25 proc. kontant, har spanmålshandeln vanligen kunnat uppgöras. Och dessa medel vore då icke för statsverket förlorade, delvis för all tid, hela beloppet för en obestämd framtid. De återbetalas genom konsumentens arbete. Hvad detta förmår, visa exportsiffrorna. År 1862 uppskattades exporten till 33 300 000 mark, 1863 till 38 480 000 mk, 1864 till 37 000 000, 1865 till 40 280 000 mark – en tillväxt af 20 procent på tre år. Beklakligen kan nu icke en sådan tillväxt väntas, ty nära nog hela det anförda ökade exportvärdet faller
30 på trädvaruexporten. Men desto nödvändigare är det, att många mindre exportartiklar må kunna sättas i dessa ställe. Och man kan å andra sidan vara öfvertygad, att importen af öfriga varor utom spanmål icke 1868 skall stiga med 8 miljoner, såsom skedde 1863. – D. v. s. arbete måste såsom då gifva hjälpen, större sparsamhet än då öka dess inflytande och nödtvunget mindre utlåning befordra sparsamheten.

40 Denna undsättningsekonomi är icke Dagbladets, som eljest är fiende till all statens och styrelsens mellankomst i den enskilda hushållningen, men som nu fordrar att styrelsen utan vidare skall hålla hela landets befolkning dess föda fritt tillhanda. Ins:n vågar dock tro, att äfven andra åsigter i landet hysas; och det torde icke bevisa något mot deras förnuftighet, att de icke öfverensstämma med Dagbladets.

90 OM TIGGERIETS AFVÄRJANDE.

Finlands Allmänna Tidning n:o 228, 1. X 1867

50 Det gagnar föga, att i det förflutna, i lagstiftning och sed, söka orsaken till arbetslösheten. I ett land, der 9/10 delar af befolkningen äro jordbrukare, är det gifvet, att arbetarens existens beror af skördarne. När dessa felslå, är arbetslöshet lika säkert för handen, som den är det i Englands fabriksdistrikter, när råbomull saknas.

Under nuvarande förhållanden i Finland kan arbetsbristen omöjliggen aflägsnas. Men den kunde dock med god vilja göras mindre

tryckande.

Det förspörjes, att numera den besutna allmogen äfven i södra Finland börjat allmännare uppsäga sina arbetare. – Sådant sker väl icke utan skäl; ty de besutnas egen ställning är betryckt. Men denna utväg medför icke den påräknade fördelen.

Ty vill jordegaren icke föda sina arbetare såsom arbetare, måste han föda dem såsom tiggare.

Från detta val finnes ingen undflykt. Ingen annan kan föda dem. Om de utstötas på landsvägen, måste de följa densamma åt och bedja om arbete eller allmosor. De besutna böra då icke klaga öfver tiggarskarnorna. 10

Staten kan omöjligen gifva jordbruksarbetaren arbete eller underhåll utan arbete. Ty statsverkets tillgångar äro inga andra, än de folket och i detta land främst jordbrukaren till statsverket inbetalar. Och det är gifvet, att inga skatter till staten ingå eller böra ingå, bestämda att åter utgifvas till befolkningens lekamliga uppehälle. En ovanlig tillväxt i de indirekta skatterna under några tidigare år har dock gjort det möjligt att med betydliga undsättningar komma de nödlidande till hjälp, sålänge endast några landsdelar haft anspråk derpå. Att äfven nu, hvad möjligt är från statsverkets sida göres, är sjelffallet. Dock detta kan icke räcka långt. Att åter den icke jordbrukande tiondedelen af befolkningen skulle kunna befria jordegarena från tungan af deras arbetares underhåll, läser icke någon föreställa sig. 20

Huru tungt det än må vara, måste derföre den besutna delen sträfva att gifva arbetarena arbete och torftigt bröd. Endast inom de församlingar och byalag, der så sker, eger den rätt fordra att blifva befriad från kringvandrande tiggare. Den stora oersättliga förlust, jordbruket lider, genom att beröfvas den nödiga arbetskraften, bör utgöra en uppmaning härtill. Arbetslönen måste lämpas efter årets afkastning. Då likväl icke jemnt arbete kan gifvas för jordbruket, måste de besutne 30 sjelfve vara betänkta på binäringar, vid hvilka äfven arbetaren kan sysselsättas och af hvilka både arbetsgifvare och arbetare kunna hemta bidrag till sin bergning.

Allt detta måste ske, om tiggeriet skall kunna afvärjas. Det finnes intet val. Befolkningens egen ansträngning är det första och sista. Men arbetaren bör dervid icke lemnas åt sitt öde, utan den vanliga arbetsgifvaren bör tänka och handla för sig och honom. Arbetaren eger utan hans bistånd icke förlag för morgondagen, ingen kredit, icke ens insigt och förmåga att finna en köpare för sitt arbetes produkt. 40

Der de enskildes omsorger blifva otillräckliga, är det kommunalstyrelsernas, undsättningskommitteernas och fattigvårdsstyrelsernas åliggande att öfvertaga arbetets ledning. För styrelsens pligt må det anses att understöda deras bemödanden.

Större undsättningsarbeten borde icke komma i fråga annorstädes, än på de orter, der nöden är allmän och störst. De äro en bedröflig nödfallsutväg; – bedröflig derföre, att den nödställda befolkningen drages till dem från hemmen, hvarigenom eländet ökas, samt att arbeten af blifvande gagn icke öfverallt stå att finna. Man måste äfven vid dem så mycket som möjligt afse icke blott den kraftiga arbetaren, utan äfven den svagare, ända till qvinnorna och de halfvuxna barnen. 50 Ja det torde kunna anses för regel, att ju mera gagnande ett allmänt arbetsföretag är, desto mindre är det egnadt till undsättningsarbete. Ty det fordrar friska och starka till en del äfven kunniga arbetare. Att dock äfven arbeten af detta slag förberedas, bör nämnas.

När man talar om möjligheten och skyldigheten för de besutne att

gifva arbete, måste man såsom ofvan skett tillägga, att en större eller mindre del af detta arbete nödtvunget skall användas på binärningar. Då återkommer alltid frågan: hvilka binärningar kunna gifva produkter för export? Ty mindre än någonsin kan konsumtion påräknas inom landet. Anlitandet af slöjder, som skulle ersätta någon del af importen, fordrar mer eller mindre handverksskicklighet. Så enkla produkter, som allmogens slöjdekunnetinghet kan åstadkomma, eller alster, som erfordra endast att tillvaratagas, kunna blott i utlandet söka en större marknad, för att der förädlas. Sagde fråga åligger det landets trafikanter att besvara; och detta är det egentligaste sätt, hvarpå den icke jordbrukande delen af befolkningen kan komma jordbrukaren till bistånd. Det är icke orätt att påstå, att all enskild hjälpsträckning med största verkan kan bevisas i denna form, och att det derföre vore bättre att bilda bolag för inköp och export af landtmannaprodukter och slöjd alster, än att göra insamlingar af medel att gratis utdelas. Gagnlöst är att fråga, om en styrelse i allmänhet bör med anskaffande af kapitalförlag uppmuntra den ena eller andra industrin. Nöden har ingen lag; och Styrelsen kan anses skyldig att efter förmåga i detta fall försträcka nödiga medel.

Man skall kanske säga, denna allsidiga företagsamhet kan icke i ett ögonblick frammanas. Men nöden är en sträng läromästare; och om någonsin, är det i tider af allmän nöd ett folks energi kan väckas. – Förenade krafter kunna då mycket åstadkomma, som ingen derförinnan ansett möjligt, och hvars genomförande man efteråt har svårighet att kunna förklara.

Det har blifvit sed att i tidningarne skildra nöden, den närvarande och isynnerhet den kommande. Det är gagnöst tala om öfverdriften, origtigheterna, de falska uppgifterna i ett stort antal af dessa skildringar.¹ Författarenas mening kan hafva varit god. De hafva berättat, hvad de hört berättas, hvad deras inskränkta erfarenhet lärt dem, hvad deras fantasi på grund häraf förespeglar dem. De hafva ansett sig genom framläggandet häraf hafva fullgjort sin pligt. Men då allt detta så högst sällan kunnat medföra något gagn, vore det önskligt, att det skulle lemna rum för råd, huru nöden skall afvärjas eller minskas, rigtade främst till befolkningen på hvarje ort, och för berättelser om, hvad på hvarje ort i detta afseende blifvit tillgjordt, i hvilka berättaren har tillfälle att inbegripa sin egen verksamhet. Den uttryckta eller underförstådda fordran har hittills varit, att staten skall afhjelpa hvarje brist i hvarje koja. Det är nödvändigt, att detta ändras, och att hvarje skildrare af nöden erkänner sig vara hjälparen i första hand. Det är nödvändigt, emedan om icke hvar och en sålunda fattar sin egen ställning, hjälp blir omöjlig.

Må ingen låta afleda sig från sådane sträfvanden eller förleda sig till tro på annan hjälp. Tal om kommunalstyrelser som skola upplåna penningar åt kommunens medlemmar måste säkert stanna vid ord. En kommunalstämma kan hvarken tvinga någon medlem att låna eller att borga för andra medlemmars skulder – gamla eller nya. Föreningarna sig flere eller färre i en församling att låna mot solidarisk borgen kunna de visst göra det. Men företaget är deras ensak, icke kommunens. I de flesta delar af landet ingå församlingarne icke på solidariska lån. Numera troligen ingenstädes. Och de som vägrat eller icke deltagit i beslutet,

¹ Orätt vore att icke skyldigt erkänna den motsatta hållning tidningarne *Tapio* och *Oulun Wiikko Sanomia* iakttagit, hvarföre äfven korrespondenterna från Kuopio och Uleåborgs län företrädesvis sökt sig plats i tidningarne i Helsingfors och Åbo.

bindas icke deraf. Just på de orter, som främst behöfva hjälp, är skuldsättningen störst och allmännast. De få behållna och solventa äro just de, som motsätta sig all solidarisk ansvarighet. Slutligen: lån åt ett par hundra församlingar äro ingen småsak. Man har begärt 50 tusen, 80 tusen mark. Det är en affär på ett tiotal millioner. Små lån åt undsättningskomiteer och fattigvårdsstyrelser äro som sagdt en annan sak.

Må ingen anse saken så, som skulle meningen vara, att staten icke bör undsätta. Otvifvelaktigt är, att alla medel härtill komma att till det yttersta anlitas. – Men det förslår icke. Det blir i hvarje fall blott en ringa del af hjälpen. Befolkningens egna ansträngningar äro och förblifva hufvudsak.

Hvar och en förstår, att *Styrelsens åsikter* icke kunna i tidningsartiklar »meddelas». Endast dess *åtgärder* kunna vara föremål för meddelanden. Uttalade åsikter deremot kunna tillhöra en eller flere i administrationen. Påskriften »meddeladt» i en tidningsartikel, deri åsikter angående Styrelsens tillgöranden framställas, kunde derföre lika gerna bära märket »insändt» – såsom också skett, när endast åsikter varit i fråga. Valet har stundom fått bero af redaktionen.

10

20

91 EN TIDNINGSKORRESPONDENT HAR BERÄTTAT ...

Finlands Allmänna Tidning n:o 73, 28.III 1868

En tidningskorrespondent har berättat, att ett parti korn, hvilket med stor kostnad skulle per fora blifvit transporteradt från Åbo till Wasa län, vid anställd profning befunnits icke vara grobart.

Ehuru korrespondenten torde misstycka, att en sådan olycka icke inträffat, lärer dock allmänheten glädjas öfver denna underrättelse.

Det enda parti korn, som senaste höst kunde för kronans räkning anskaffas till Wasa län, utgöres af 3 000 tunnor från Danmark. Något korn har i södra delen af landet icke kunnat upphandlas. Nämnde parti intogs egentligen för att försäljas till brödföda, emedan privatimporten till länet var ringa och svårigheten att från Petersburg erhålla mjöl var stor. Men sedan kornet åtminstone hittills kunnat bevaras från försämring och utvisar en grobarhet till 95 procent, och då tvingande behof att använda det till brödföda icke inträdt, kommer detsamma att begagnas till utsäde.

30

40

Deremot uppköptes i Åbo och sändes *sjöledes* till Kristinestad 3 000 tunnor hafra. – Uppköpet skedde i mindre partier. Tiden medgaf icke profning af grobarheten, utan bestämdes för varan blott en minimivigt af 9 lisp. 5 skålp.

Lyckligtvis har äfven denna affär utfallit så väl, att af partiet 2 091 tunnor visat sig gro till 70 procent, resten till 60 procent. Äfven sistnämnda grobarhetsprocent kan nemligen under närvarande förhållanden anses för ganska tillfredsställande, då man flerstädes i landet har 10 lispunds hafra grobar till 20 procent och derunder, och detta sädeslag af senaste skörd i allmänhet tyvärr, sedan det skördades, förlorat i grobarhet.

50